

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตัว
ของ นายอนุรักษ์ มาประณีต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๑/๒๕๕๑

เรื่องพิจารณาที่ ๒๗/๒๕๕๑

วันที่ ๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ประเด็นในการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๒ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ และมาตรา ๕๐ ขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง และขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๓ หรือไม่

ความเห็นในการวินิจฉัย

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ เป็นบทนิยาม อธิบายความหมายที่มีอยู่ในพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ส่วนมาตรา ๑๒๒ เป็นบทกำหนดโทษว่าผู้ฝ่าฝืน มาตรา ๑๐๐ จะถูกลงโทษอย่างไร เห็นว่า มิได้ขัดต่อมาตราใด ๆ ในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ สำหรับมาตรา ๑๐๐ ได้บัญญัติห้ามมิให้เจ้าหน้าที่รัฐดำเนินกิจการดังต่อไปนี้

- (๑) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๒) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (๓) รับสัมปทานหรือคงถือน้ำมันซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือ

ราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรง หรือทางอ้อม หรือ
เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญา ในลักษณะดังกล่าว

(๔) เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้าง
ในธุรกิจของเอกชนซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของ
ผลประโยชน์ของธุรกิจของเอกชนนั้นอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ
หรือกระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

ส่วนในวรรคสามบัญญัติให้ความดังกล่าวมาใช้บังคับกับคู่สมรสของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยให้
ถือว่าการดำเนินการของคู่สมรสดังกล่าว เป็นการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

เห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๑๐๐ ดังกล่าวห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญา
ที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ เข้าเป็นหุ้นส่วนหรือถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท รับสัมปทาน เข้าไปมี
ส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทนในธุรกิจเอกชนฯ ซึ่งอาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม
หรือหาประโยชน์ให้ตนเอง เป็นต้น เป็นการบังคับเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่ว ๆ ไป มิได้เฉพาะเจาะจงบุคคลใด
บุคคลหนึ่ง ไม่ได้มีผลย้อนหลัง แม้จะรวมถึงคู่สมรสด้วยก็ตาม ก็เพื่อความเป็นธรรมและป้องกัน
การหลีกเลี่ยงใช้ให้คู่สมรสกระทำการแทน กลับเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในการป้องกันปราบปราม
มิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๓ ว่าด้วยสิทธิ
และเสรีภาพของชนชาวไทย ในส่วนที่ ๑ บททั่วไป มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ หรือส่วนที่ ๔ สิทธิใน
กระบวนการยุติธรรมในมาตรา ๓๕ และในส่วนที่ ๓ สิทธิและเสรีภาพในการประกอบอาชีพ ในมาตรา ๔๓
สำหรับมาตรา ๒๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เห็นว่า
มีข้อความเช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘
และมาตรา ๔๓ ส่วนมาตรา ๓ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๑ เป็นหลักทั่วไป ซึ่งก็เหมือนกับหลักทั่วไปที่บัญญัติเกี่ยวกับการ
คุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นบททั่วไปบัญญัติ
ไว้อย่างกว้าง ๆ เพื่อคุ้มครองปวงชนชาวไทย ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า บทบัญญัติมาตรา ๔
มาตรา ๑๐๐ และมาตรา ๑๒๒ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๙ และ
มาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๙
และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ไม่ขัดหรือแย้งกับมาตรา ๓
และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

นายบุรีชัย มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ